

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΕΡΙΦ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

Δ/ση: Λ. Συγγρού 15 – 17

Τ.Κ.: 117 43 Αθήνα

Τηλ.: **213 20 63 822**

213 20 63 776

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Συνεδρίαση 58^η

Απόφαση υπ' αριθμ. 2011/2025

Στην Αθήνα, σήμερα **04-12-2025**, ημέρα **Πέμπτη** και ώρα **13:00'**, στο κτίριο της Περιφέρειας Αττικής (Λ. Συγγρού 15-17), συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση η **Περιφερειακή Επιτροπή**, ύστερα από την υπ' αριθ. πρωτ: **148552/30-11-2025** πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία κοινοποιήθηκε νόμιμα στα μέλη της, στις 30/11/2025.

Θέμα 9^ο

Άσκηση ή μη αίτησης για την αναίρεση (α) της υπ' αρ. 2291/2025 απόφασης του 3ου Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών και (β) της υπ' αρ. 2293/2025 απόφασης του 3ου Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, που εκδόθηκαν επί εφέσεων κατά της υπ' αρ. 4400/2024 απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών.

Στην συνεδρίαση συμμετέχουν:

Ο Πρόεδρος της Περιφερειακής Επιτροπής, κος Νικόλαος Χαρδαλιάς και

Τα τακτικά μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής κ.κ.:

- Τουμαζάτου Μαριάννα
- Κωνσταντέλλου Αθηνά
- Βάρσου Μαργαρίτα
- Βλάχου Γεωργία
- Λογοθέτη Αικατερίνη
- Κατσικάρης Δημήτριος
- Γεράκη Αικατερίνη

Τα αναπληρωματικά μέλη:

- Μακρή Σταυρούλα (Ρούλα)
- Σχορτσάνιτης Σοφοκλής
- Αγγέλης Σπυρίδων

Απόντες από την συνεδρίαση:

Τα τακτικά μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής κ.κ.:

- Γώγος Χρήστος
- Παπασπύρου Αθανασία
- Μπαλάφας Γεώργιος

Εκ των ανωτέρω απόντων τακτικών μελών τα τρία (3) έχουν αντικατασταθεί από τα αναπληρωματικά μέλη.

Χρέη Γραμματέα της Περιφερειακής Επιτροπής εκτελεί η υπάλληλος της Περιφέρειας Αττικής, κα Παγώνα Μαλέρδου.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία καθώς στην συνεδρίαση συμμετέχουν 11 από τα 11 μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής, ο πρόεδρος της Επιτροπής κ. Χαρδαλιάς Νικόλαος δίνει το λόγο στην κα Σκουλά και στον κ. Λυκοτραφίτη, οι οποίοι ενημερώνουν τα μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής για τα εξής:

Σας διαβιβάζουμε τις ανωτέρω δικαστικές αποφάσεις, που κοινοποιήθηκαν στην Περιφέρεια Αττικής την 16-10-2025 (**λήξη προθεσμίας για την τυχόν άσκηση αίτησης αναίρεσης την 15-12-2025**) και σας εκθέτουμε τα εξής, λαμβανομένου υπόψη ότι η εισήγηση-γνωμοδότηση για την άσκηση ή μη αίτησης αναίρεσης κατά των ως άνω δικαστικών αποφάσεων (σχετικά με την πυρκαγιά της 23-07-2018 στην Ανατολική Αττική) και η τυχόν άσκησή της δεν έχει, βάσει της μέχρι σήμερα ενημέρωσης του

Γραφείου μας, ανατεθεί σε εξωτερικό δικηγορικό γραφείο-εταιρεία, παρότι πρόκειται για υπόθεση την οποία χειρίστηκαν και στους δύο βαθμούς δικαιοδοσίας εξωτερικές δικηγορικές -εταιρείες:

Με την υπ' αρ. 4400/2024 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών έγινε εν μέρει δεκτή η με αρ. εισαγ. ΑΓ3140/2020 αγωγή της Ν. Κ. κατά του Ελληνικού Δημοσίου, της Περιφέρειας Αττικής και του Δήμου Μαραθώνος και αναγνωρίστηκε η υποχρέωση των εναγομένων, ευθυνομένων αλληλεγγύως και εις ολόκληρον, να καταβάλουν στην ενάγουσα, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής έως την πλήρη εξόφληση με επιτόκιο υπολογιζόμενο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 45 παρ. 1 του ν. 4607/2019, το ποσό των 170.000€ ευρώ, εκ του οποίου ποσό 80.000€ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο του υιού της, ποσό 60.000€ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο του εγγονού της και ποσό 30.000€ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο της νύφης της (συζύγου του υιού της).

Με την υπ' αρ. 2291/2025 απόφαση του 3^{ου} Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών **απορρίφθηκε η έφεση της Περιφέρειας Αττικής** κατά της ως άνω υπ' αρ. 4400/2024 απόφασης, ενώ με την υπ' αρ. 2293/2025 απόφαση του 3^{ου} Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών **έγινε εν μέρει δεκτή η έφεση της ενάγουσας-εκκαλούσας (Ν.Κ.), μεταρρυθμίστηκε η υπ' αρ. 4400/2024 απόφαση** του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών **και αναγνωρίστηκε** η υποχρέωση των εναγομένων-εφεσιβλήτων (Ελληνικού Δημοσίου, Περιφέρειας Αττικής και Δήμου Μαραθώνος), ευθυνόμενων αλληλεγγύως και σε ολόκληρον, να καταβάλουν στην ενάγουσα-εκκαλούσα, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής έως την πλήρη εξόφληση με το επιτόκιο του άρθρου 45 παρ. 1 του ν. 4607/2019, το ποσό των 260.000€ ευρώ, εκ του οποίου ποσό 120.000€ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο του υιού της, ποσό 100.000€ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο του εγγονού της και ποσό 40.000€ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο της νύφης της (συζύγου του υιού της).

Σημειώνεται ότι, όπως προκύπτει από το συνδυασμό των διατάξεων 481, 482 και 487 του Αστικού Κώδικα, εις ολόκληρον ευθύνη σημαίνει ότι έκαστος των εναγομένων είναι υπόχρεος σε καταβολή ολόκληρου του ποσού και δεν δύναται να αρνηθεί έναντι του ενάγοντος την υποχρέωσή του αυτή με το αιτιολογικό ότι είναι και άλλος εναγόμενος υπόχρεος, σε περίπτωση όμως που καταβάλει ένας εξ αυτών το ποσό αυτό απαλλάσσονται και οι λοιποί έναντι του δανειστή (ενάγοντος), ενώ εκείνος που κατέβαλε, δύναται να αναζητήσει το ποσό που κατέβαλε από τους λοιπούς συνοφειλέτες, αναλόγως του μέτρου ευθύνης εκάστου που τυχόν θα καθοριστεί με δικαστική απόφαση, κατόπιν άσκησης σχετικής αγωγής (αναγωγής) εκ μέρους του.

Όπως είναι γνωστόν στο νομοσχέδιο για την «Ενίσχυση της κεφαλαιαγοράς και άλλες διατάξεις» περιελήφθη διάταξη περί μη άσκησης ή παραίτησης, κατά περίπτωση, από ένδικα μέσα σε δίκες που αφορούν αγωγές για αξιώσεις που γεννήθηκαν λόγω της πλημμύρας της 15ης.11.2017 στην ευρύτερη περιοχή της Μάνδρας Αττικής και της πυρκαγιάς που εκδηλώθηκε την 23η.7.2018 στην Ανατολική Αττική.

Η διάταξη αυτή, όπως εισήχθη στην Βουλή των Ελλήνων, αφορούσε αρχικά μόνο το Ελληνικό Δημόσιο, δεδομένου και του ότι το τελευταίο δεν τελεί στις ως άνω συναφείς δίκες με την Περιφέρεια Αττικής (και τους Δήμους) σε σχέση αναγκαστικής ομοδικίας, αλλά σε σχέση απλής ομοδικίας, πλην όμως κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου προστέθηκαν στις υπόψη ρυθμίσεις και οι ο.τ.α. α' και β' βαθμού.

Ως εκ τούτου το άρθρο 224 του Ν. 5193/2025, όπως ισχύει, ορίζει τα εξής:

«1. Κατά οριστικών αποφάσεων πρωτοβαθμίων διοικητικών Δικαστηρίων, με τις οποίες σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου ή των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' ή β' βαθμού κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί αστικής ευθύνης, επιδικάζονται: α) χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης υπέρ μελών οικογένειας προσώπου που απεβίωσε ή λόγω ηθικής βλάβης εξαιτίας τραυματισμού προσώπου και β) είτε κατά την πλημμύρα της 15ης.11.2017 στην ευρύτερη περιοχή της Μάνδρας Αττικής είτε κατά την πυρκαγιά που εκδηλώθηκε την 23η.7.2018 στην Ανατολική Αττική, το Ελληνικό Δημόσιο ή οι Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού δεν ασκούν ένδικο μέσο ή παραιτούνται από το ασκηθέν.»

2. Η παρούσα καταλαμβάνει και τις, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, εκδοθείσες πρωτόδικες αποφάσεις. Εάν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος ή μετά από αυτή επιδικασθεί σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου ή των Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού χρηματική ικανοποίηση ή αποζημίωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 με απόφαση δευτεροβάθμιου διοικητικού δικαστηρίου ή απορριφθεί έφεση αυτού, η μη άσκηση εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου ή των ή των

Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού ενδίκου μέσου ή η παραίτηση από αυτό ισχύει και για την απόφαση αυτή, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 1.....».

Κατ' αρχάς, θα πρέπει και εν προκειμένω να επισημανθεί ότι με τις ανωτέρω διατάξεις δεν παρακωλύεται το δικαίωμα των εναγόντων-εναγουσών στις σχετικές ως άνω υποθέσεις, να ασκήσουν, σύμφωνα με τις πάγιες δικονομικές διατάξεις, ενόψει, άλλωστε και του, διασφαλίζοντας το δικαίωμα δικαστικής προστασίας, άρθρου 20 του Συντάγματος, που έχει εφαρμογή και στις διοικητικές δίκες, ένδικα μέσα κατά εκδοθισών ή εκδοθησομένων δικαστικών αποφάσεων.

Περαιτέρω, με τις ως άνω διατάξεις της παρ. 1 και 2 προβλέφθηκε, ως προεκτέθηκε, ότι πέραν του Ελληνικού Δημοσίου και οι ο.τ.α. α' και β' βαθμού (Δήμοι και Περιφέρεια Αττικής) δεν ασκούν ένδικα μέσα ή παραιτούνται από τα ήδη ασκηθέντα, στο μέτρο που πρόκειται για αξιώσεις που εμπίπτουν στο ρυθμιστικό τους πεδίο.

Σημειώνεται, ότι για την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων δεν έχει περιέλθει, μέχρι σήμερα, σε γνώση μας, κάποια διευκρινιστική εγκύκλιος, ενώ από τις μέχρι σήμερα δικαστικές αποφάσεις των αποκλειστικά αρμόδιων κατά το Σύνταγμα και το νόμο Δικαστηρίων δεν έχουν επιλυθεί ενιαίως και στο σύνολό τους τα νομικά και ερμηνευτικά ζητήματα που ανακύπτουν εξ αυτών.

Κατόπιν και της ανακοίνωσης της Περιφέρειας Αττικής για την άμεση υλοποίηση των προβλέψεων του νόμου, παραθέτουμε τα εξής όσον αφορά στο ζήτημα του κατά πόσο οι αξιώσεις που επιδικάστηκαν με την ως άνω δικαστική απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών εμπίπτουν ή μη στο ρυθμιστικό πεδίο των ως άνω διατάξεων:

Ως προελέχθη στην προκειμένη περίπτωση επιδικάστηκαν στην ενάγουσα-εκκαλούσα τα παραπάνω ποσά ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο του υιού της, του εγγονού της και της νύφης της (συζύγου του υιού της), ήτοι μελών της οικογένειάς της κατά την έννοια της ΑΚ 932.

Συνεπώς:

Οι υπ' αρ. **2291/2025** και **2293/2025** αποφάσεις του 3^{ου} Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, αφορούν σε επιδικασθείσες αξιώσεις που εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 224 παρ. 1 και 2 του Ν. 5193/2025, για τις οποίες προβλέπεται η μη άσκηση αίτησης αναίρεσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 176 παρ. 1 περ. θ' του Ν. 3852/2010, ως ισχύει, σε συνδυασμό με το άρθρο 175Α του ίδιου Νόμου, η Περιφερειακή Επιτροπή «...αποφασίζει για την άσκηση ή μη όλων των ένδικων βοηθημάτων και των ένδικων μέσων..» και ως εκ τούτου παρακαλείσθε όπως αποφασίσετε σχετικά.

Μετά από διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της
η Περιφερειακή Επιτροπή
ομόφωνα αποφασίζει

Τη μη άσκηση αίτησης αναίρεσης : (α) της υπ' αρ. 2291/2025 απόφασης του 3ου Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών και (β) της υπ' αρ. 2293/2025 απόφασης του 3ου Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

Ο Πρόεδρος

Νικόλαος Χαρδαλιάς

Τα Μέλη

**Τουμαζάτου Μαριάννα
Κωνσταντέλλου Αθηνά
Βάρσου Μαργαρίτα
Βλάχου Γεωργία
Λογοθέτη Αικατερίνη
Κατσικάρης Δημήτριος
Γεράκη Αικατερίνη
Μακρή Σταυρούλα (Ρούλα)
Σχορτσανίτης Σοφοκλής
Αγγέλης Σπυρίδων**